

“Bà nào muố n làm goá phầ sắ m, thì cắ cắ n nhắ n ông chắ ng cho nhiế u vào, rắ i thắ nào cũng đắ c mắ n nguyắ n sắ m.”

*Đầu phầ i tắ i yêu nhiế u tim đau nắ ng,
Trái tim nắ y riêng tắ ng mắ t ngắ i thắ.*

Nhiế u ngắ i tắ ng rắ ng, đau tim là bắ nh cắ a ai khác, chắ không phầ i hắ . Lắ m to, ai cũng có thắ chắ t bắ t thắ n vì đau tim, mà không có mắ t triế u chắ ng nào báo trắ c cắ . Đau tim, mắ t trong nhắ ng bắ nh giắ t chắ t nhiế u ngắ i nhắ t tắ i nắ c Mắ . Nhắ khoa hắ c tiắ n bắ , biắ t đích danh chắ t vì bắ nh tim. Chắ bên Viắ t Nam mình thì cắ gắ i là “trúng gió”, trúng gió mà chắ t, nhiế u lắ m. Bắ trúng gió, thì cắ o gió, và xoa bóp huyắ t đắ o lung tung, cũng cắ u đắ c rắ t nhiế u ngắ i. Đó cũng là mắ t cách kích đắ ng cho trái tim đắ p lắ i, cho máu lắ u thông, mà thoát chắ t. Cái gì cũng là “trúng gió” cắ .

Câu chuyắ n “trúng gió” tắ i Mắ cũng rắ t nhiế u. Trong sắ tôi, có mắ t ông chắ a đắ c 60 tuắ i, buắ i trắ a gắ c đắ u trên bàn và chắ t mà không ai biắ t. Ông bắ n ngắ i bên cắ nh đắ n lay nhắ và nói: “Đắ y, đắ y, trong giắ làm viắ c mà ngắ , ngắ i ta thắ y kắ lắ m”. Ông nắ y chắ t trong khi đang làm viắ c. Đầu phầ i công viắ c khó khăn, mắ t nhắ c và căng thắ ng thắ n kinh lắ m cho cam. Công viắ c cũng nhàn nhắ , thông dong, không ai thúc hắ i, thắ mà vắ n chắ t. Mắ t ông khác, tuắ i trên 50, còn đắ c thân, đi ăn trắ a vắ , vắ a buắ c vào thang máy, thì quắ xuắ ng. Bắ n đắ ng nghiắ p kêu xe cắ p cắ u, đắ n bắ nh viắ n thì đã chắ t rắ i. Nhiế u ngắ i ngắ c nhiên, vì ông nắ y trông trắ trung, dáng vóc khắ e mắ nh, lạnh lắ và đắ c thân, không có ai mè nheo, cắ n nhắ n đắ n đắ bắ c mình mà chắ t.

Mắ t ông bắ n, suắ t đắ i không có triế u chắ ng gì vắ đau tim cắ . Chắ có bà vắ hay la mắ ng rắ y rà làm ông buắ n mà thôi.

Mắ t hôm ông ngắ i đắ c báo chắ vắ trắ c siêu thắ . Bà vắ đắ y xe ra cắ a, và nắ t ông chắ ng: “Còn ngắ i đó nắ a sao? Không phầ tôi đắ y xe ắ ? Đắ n ông gì mà lắ i biắ ng quá”.

Ông vắ i vắ đắ n đắ y xe cho vắ , mắ i đi đắ c mắ y bắ c thì quắ xuắ ng.

Bà vắ nắ t:

“Già rồi mà đi đâu ng còn h p t p, không ý t gì c . Sao không đi ng d y, mà còn đi nh n m v đi n bao gi ?”

Th y ch ng n m v lâu, bà cúi xu ng kéo áo ông, th y hai con ng i đi ng tròng. Bà h t ho ng la lên. Nh ng không k p n a. Ông đã b đi ng tìm ch t r i. Chính bà k i và khóc lóc.

Báo đ ă ng, có ba ông bác sĩ gây mê, ch a đi n 50 tu i, đi u ch t vì b nh tim. C ba ông đi u không có tri u ch ng gì v đau tim.

M t ông v a lái xe v nhà. Bà v i phòng trên nghe ti ng ga-ra m c a. Ch mãi không th y ch ng, ch y xu ng ga-ra, thì th y ông g c đi u trên tay lái mà ch t. Ông đã b đi ng tim. M t ông khác, v a chuy n thu c mê vào cho b nh nhân s p m , thì g c xu ng, và đi luôn. M t ông khác, cũng ch t đi t ng t t ng t . Đau tim mà ch t. Không bi t ngh bác sĩ gây mê n y có lo i ng i m không, mà gi t ch t nhi u ng i tu i còn khá tr . Ngày nay, 50 tu i đi c xem là còn tr , ch ngày x a, vua Kh i Đ nh đã ăn m ng “t tu n th ng th ” r i đó. Th i n y, 40 tu i thì xem nh còn xuân xanh i m, nhi u anh ch a ch u i y v , nhi u ch ch a ch u i y ch ng, vì còn tr mà, v i chi?

B n tôi, đi làm vi c v , dứt chìa vào i khóa c a mãi mà không đi c, c tr t ra ngoài hoài. R i b ng nhiên qu xu ng tr c c a nhà. Trong phút nguy c p đó, anh bi t không ph i b “trúng gió”, v i vĩa mò đi n tho i c m tay, kêu s c p c u 911. Anh đi c ch k p vào b nh vi n, và đêm đó, bác sĩ dè ra m tim ngay. C u anh s ng. Nh ng không làm vi c đi c, tay y u không lái xe, trí óc không còn sáng su t. V n s ng bình th ng. Hai năm sau, trong khi đang t m, q y xu ng, và ch t vì tim. Có ng i ph ng đoán, anh ch t vì t m n c quá mát. Máu đi n ra ngoài da đi b o v thân th , tim không còn máu, nên “đi” luôn.

Ông b n ng i c nh tôi, ng i M , tu i ch a đi c 50, dáng ng i g y, thon th , m i chi u sau khi tan s , ch y b ven b sông. M t hôm n , v ông không th y ông không v , đi n tho i h i thăm kh p n i. Hôm sau đi n tho i vào s xem ông có đi làm không. Đi tìm mãi, c nh sát báo cho bà bi t, tìm ra xác ông bên b sông. Ông ch t vì b đi ng tim.

M t ông bác sĩ m tim, t p th d c m i ngày. Cũng không có tri u ch ng gì tr c v căn b nh tim. Hôm đó ra sân qu n v t. V a đi a v t lên, thì té q y xu ng, và ch t luôn. Không c u k p. M t ông khác, tr a nào cũng lái xe đi n s c a cô con gái, đi cha con cùng đi ăn, và chuy n trò cho vui. M t hôm, trên đi ng đi, ông th y đau trong ng c, và bi t c n c p c u ngay. Ông rán h t s c, lái xe đi n th ng phòng c p c u c a b nh vi n và khai là đau tim. Nhân viên b nh vi n th y ông còn lái xe đi c, và đi ông ch . Ch lâu quá, ông ch t ngay trong phòng làm h s t i p nh n c p c u. Đáng ra, ông ph i đi ng i, và kêu xe c p c u ngay. B i lái xe, nguy hi m cho ng i khác n u ng t x u trên tay lái. H n n a, n u đi xe c p c u, b nh vi n s c u ông ngay khi m i vào. Nhi u ng i r t s vào n m ch trong phòng c p c u c a b nh vi n. Vì trên đi ng thì xe hú còi m , g p gáp i m , nh ng khi đi n b nh vi n, thì đi cho ng i b nh n m ch dài c ra, ch cho chán ch , mà ch ng ai dòm ngó đi n. R i chán n n quá, h đi ng d y, ra

và mà không cần báo cho bệnh viện biết.

Bên tôi, buổi tối tôi ngồi xem truyền hình với đứa con trai. Khi hết phim, cháu đến thúc bố dậy đi ngủ: “Bố ơi, hết phim rồi, vào đi ngủ.” Lay hoài không thấy bố dậy. Cháu bé khóc: “Bố đang làm con sao.” Và bên tôi đã chờ tới bao giờ mà không biết. Chỉ có hai bố con sống với nhau. Tôi nghĩ phải nghĩ bé, không biết phải làm gì trong tình thế đó.

Nhiều người gặp khác nhau, thấy tôi mệt, nghe tôi nói, nhiều quá không kịp hết được. Thế mà, tôi cũng như mọi người khác, cần được bệnh tim là bệnh của ai, chỉ không phải của mình. Ý nghĩ chuyển đến chỗ khác, ai đó chết, chỉ mình thì không, như sống mãi muôn đời.

Nhiều năm trước, khi đi ra ngoài trời lạnh, tôi cảm thấy nhói nhói trong tim. (Nói theo bên tôi, là cảm thấy đau nhè nhẹ khi bị phơi nắng). Tôi cũng không cần báo cho bác sĩ biết. Một hôm đi khám bệnh, trong lúc nói chuyện đùa cho vui, tôi tiết lộ cái “nhói nhói nhẹ bị phơi nắng” đó. Ông bác sĩ nói với tôi, đứa con tôi đi đo tâm điện đồ. Không biết sao hôm đó, tâm điện đồ của tôi bất thường, làm đi hai nhịp. Nhiều người cho biết, bình thường thì cảm thấy tim đau, nhưng khi đo nhịp tim, thì tim đập bình thường, nên không có dấu hiệu nào cả, bác sĩ cho là tim đập bình thường. Sau đó, tôi được đưa đi thử nghiệm nhiều cách khác nhau. Làm luôn cả thử nghiệm “phóng xạ” (nuclear scanning), bơm chất cần quang vào máu, và soi xem các cơ tim hoạt động ra sao. Tôi được nằm và chui vào một cái máy, như sắp phóng tôi vào trong không gian, các phim ghi lại. Sau đó, được xét nghiệm bằng siêu âm xem các van tim hoạt động có bình thường không. Bác sĩ gia đình nói cho tôi biết, có một mạch máu rất nhỏ dẹt đi đây như nẹp tim bị nghẹt nhỏ. Về sau, tôi nói đi với ông bác sĩ chuyên môn bệnh tim, ông cười và mỉa mai tôi. Vì các thử nghiệm đó, không thể kết luận nghẹt mạch máu tim. Chỉ khi nào làm thử nghiệm soi mạch máu (angiography) mới biết rõ có nghẹt hay không.

Bác sĩ gia đình cho tôi uống thuốc trừ mỡ trong máu (cholesterol), uống mỗi ngày, uống được được. Một hôm tôi được đưa đi làm lại cho biết, uống thuốc trừ mỡ lâu ngày, có thể đứa con bệnh gan trầm trọng. Bên tôi cũng đưa tôi về bệnh gan, đưa cho tôi nhiều thuốc kê đáng sợ về những người bị bệnh gan vì uống thuốc đau tim. Có lẽ tôi thiên về, thường là gan hơn thường trái tim, cho nên tôi ngừng uống thuốc trừ mỡ. Sau đó, tôi thường nghĩ, đâu cần uống thuốc trừ mỡ, không uống, tôi vẫn sống nhăn răng ra đây, có cần gì đâu.

Cho đến một hôm, tôi thấy cánh tay trái mỏi trong bệnh viện, hơi tê tê, nhói nhói. Tôi tiết lộ vì cắt tỉa cây hoa hồng mà ra. Nếu đau tay vì tỉa hoa, thì phải đau tay một chút đúng, nhưng tôi cố gắng thích sao cho thoải mái tâm mình. Nghĩ rồi, rồi bệnh viện sẽ hết đau. Nhưng sau đó, nhiều hôm đang tập thể dục nhà mình, thì một lúc, phải ngừng tập năm bảy phút mới tiếp tục được. Sau đó, mới lại xách cái gì nặng, cũng mau mệt khi tập. Nhưng lúc đi ra ngoài trời lạnh, thì một ngày, đi không được, phải quay về. Thêm vào các triệu chứng đó, là thỉnh thoảng nghe nhói trong tim, ngực, nhưng không xác định được chỗ nào đau chỗ nào. Có đêm đang ngủ, nghe nhói tim thúc giục dậy. Nhưng lúc này, là tim đau, nên được “thăng” ngay, thì khỏe khoắn và như hàng xóm. Không đau đến chỉ nhiều cả.

Với những lời khai bệnh như trên, ông bác sĩ gia đình vẫn cười, cho rằng chưa đáng chuyển qua bác sĩ chuyên môn, và chỉ cho uống thuốc. Dù ông nói rất tốt, rất tốt. Khi tôi khai có ngày bị đau nhói trong ngực và một lần hai ba lần, ông mới chuyển qua bác sĩ chuyên môn về tim. Qua

Là i khai, ông bác sĩ nà y biế t ngay là tôi bậ nghậ n mậ ch máu tim. Ông giớ i thích, và cho tôi biế t có 3 cách chậ a trậ . Thậ nhậ t là uậ ng thuậ c đậ cậ m cậ . Thuậ c không chậ a đậ c bậ nh, mà chậ làm mậ ch máu giớ n to ra, cho máu đậ lậ u thông hậ n, khi nào không uậ ng thuậ c, thì mậ ch máu không gậ n, và lúc đó có cậ nguy. Cách thậ hai là đút vào chậ nghậ n mậ t cái ñ ng kim loậ i nhậ cái lò xô lậ i, rậ i cho ñ ng phình ra, ép chậ t mậ vào thành mậ ch máu, đậ máu có thậ lậ u thông qua “ ñ ng cậ ng” đó. Cách thậ ba, là lậ y ñ ng tấ nh mậ ch ñ chậ n, rậ i nậ i bậ c cậ u bắ ng qua chậ nghậ n, cho máu lậ u thông theo đậ ng mậ i. Cậ ba cách, chậ t mậ vậ n còn nậ m đó, nguậ n bậ nh vậ n còn đó, nhậ ng máu huyậ t đậ c lậ u thông, thì bậ t đau, hoặ c bậ t nguy hiệ m cho tấ nh mậ ng. Ông hậ n ngày, và nói sậ đút cái “ ñ ng cậ ng” vào mậ ch máu cho tôi, đậ lậ m, chậ a đậ y nậ a tấ ng thì xong. Chậ nậ m bậ nh vậ n mậ t hôm rậ i vậ nhà. Tôi yên chí lậ n. Sá gì mậ t hai cái ñ ng kim loậ i nậ m trong thân thậ .

Đúng ngày hậ n, ông bác sĩ cho đê tôi ra, cậ t mậ ch máu ñ há ng, đút cái ñ ng thông lên tậ n tim. Thậ t lậ , tôi không thậ y đau đậ n chi cậ . Chậ khi ông bậ m thuậ c nhuậ m vào mậ ch máu qua cái ñ ng, thì cậ m thậ y nóng nóng, ñ m ñ m. Tôi nhìn vào màn truyậ n hình, thậ y màu đen tậ a ra nhiệ u nhánh nhậ hậ thậ ng thậ ng nguậ n cậ a sông rậ ch. Ông bác sĩ chậ cho tôi chậ mậ ch máu bậ nghậ t. Ông nói, mậ ch nậ y đã nghậ t 100% nậ u không thì sậ thậ y máu đi vòng qua bên kia. Ông cho biế t hai mậ ch bậ nghậ t nậ ng, mậ t mậ ch khác bậ nghậ t 60%. Không thậ đậ t “ ñ ng cậ ng” thông (sten) đậ c. Ông cậ t cậ bác sĩ giớ i phậ u cho tôi, và đậ nh luôn ngày mậ banh ngậ c. Tôi cũng hậ i ngậ c nhiên, và không ngậ tình trậ ng trái tim cậ a mình tậ đậ n thậ . Rậ i tôi làm đậ các thậ tậ c. Đậ c đậ n dò đậ u gì phải làm trậ c ngày lên bàn mậ . Cho tài liệ u đậ c, đậ biế t sậ sậ vậ mậ cái gì, mậ ra làm sao, và làm cái gì trong lúc mậ .

Đậ biế t lý lậ ch và kinh nghiệ m cậ a ông bác sĩ sậ p giớ i phậ u cho tôi, tôi mậ internet ra, vào Google, rậ i đánh máy tên ông bác sĩ vào. Mậ cái web có tên ông ñ y ra, tôi sậ biế t rậ năm sanh, hậ c trung hậ c ñ đậ u, đậ i hậ c ñ đậ u, tậ t nghiệ p năm nào, làm ñ nhà thậ ong nào bao nhiêu năm, làm gì, đậ c huy chậ ong, tậ ng thậ ng nào. Tôi không ngậ , ông bác sĩ sậ mậ cho tôi, là trậ ng khoa tim ñ bậ nh vậ n tôi sậ p nậ m, và ông nậ y có rậ t nhiệ u kinh nghiệ m trong vậ c mậ tim.

Tôi vậ nhà, lậ c internet xem vậ mậ tim. Qua mậ ng lậ i Google, tôi tìm mậ c mậ tim (open heart surgery), tìm ra đậ c rậ t nhiệ u bài viế t, phim chiệ u rậ t rõ ràng, hay. Có nhiệ u mậ c chiệ u video cuậ c mậ tim. Chiệ u tậ khi rậ ch ngậ c, cậ a đậ cái xậ ng sậ n nậ i vậ i các xậ ng lậ ng ngậ c, banh lậ ng ngậ c ra, và khâu vá, mậ , đớ ng lậ i. Xem thì hậ i ñ n, vì thậ y ghê quá, banh toác bậ xậ ng sậ n ra, mà mậ n mò, khâu vá nhậ mậ t ông thậ may vậ ng vậ tậ p may, trong khi trái tim vậ n đậ p thoi thóp co bóp. Nậ u không “ cóc cậ n” mậ i sậ , thì e cũng lo lậ m. Ai sậ p mậ ngậ c, nậ u sậ chậ t, thì đậ ng xem các video nậ y mà sậ . Không thậ y, không biế t, thì yên tâm hậ n. Đậ sậ .

Trậ c khi mậ tim mậ y ngày, bậ nh vậ n đậ n dò tôi làm phậ i giớ gừn sậ c khậ e kậ lậ ng, đậ ng đậ bậ ho hen, cậ m cúm, Vậ nậ bậ bậ nh khác, thì cuậ c mậ sậ hoãn lậ i, hoặ c bậ nhiệ m trùng trong khi nậ , rậ t khó bình phậ c và nguy hiệ m. Hậ phát cho tôi khá nhiệ u tài liệ u đậ đậ c, nhiệ u giớ y tậ đậ n dò làm vậ c gì trậ c, vậ c gì sau, phậ i ghi xuậ ng giớ y đậ nhậ theo thậ tậ . Cái bàn cậ a tôi, vung vậ i giớ y tậ lậ n xậ n. Biế t là có thậ “ đi đớ ng” cái mậ ng già trong cuậ c giớ i phậ u, tôi làm mậ t bậ ng liệ t kê nhậ c nhậ và đậ n dò bà xậ phải làm gì, làm gì, nậ u tôi không còn nậ a. Đậ u cậ n nhậ t là đậ ng có khóc lóc, buậ n bậ , vì chậ t cũng là mậ t tậ n trình cậ a đậ i sậ ng. Đậ ng có làm đám tang

um sùm, đợng tợng kinh gõ mõ cợu siêu, cũng đợng cáo phó, đợng vòng hoa, đợng hòm tợt. Giởn đợ đem thiêu, rợi lợy tro. Sau đó, làm gợi vợi mợ tro đó cũng đợợc.

Trợợc khi mợ mợy hôm, tôi giợ gợn vợ sinh kợ lợm. Mợc thợ tợm áp, ăn uợng đợu đợ, ăn chợ tợ hiợn lành, ngợ nghợ đợy đợ. Ít dám đợ ra ngoà, tránh đám đợng. Thợ mà trợợc khi mợ hai hôm, gia đợnh đợa cháu kợu đợn thoợi, nói là còn chợ ng bợ n mợợi lợm phợt nợa thì sợ ghợ thăm. Hợ đợ xa bợ n trợm đợm đợ thăm tợi, lợ nào tợ chợi đợợc. Hợ nói là nghe cợu sợp đợ mợ, đợn thăm và chúc may mợn. Tôi và vợ vợi vợ đợn đợp lợi căn phợng khách bợa bãi, lợn xợn, quét nhà, lau chợi, đợng bợ nh mợ tợ, lợi mợ tợ thêm, giợa mùa đợng mà mợ hợi vợ ra. Mợy lợn vợ chợ ng mợ tợ quá, gợ tợ nhau. Cợ gia đợnh đợa cháu gợm năm ngợợi, vợa ho hen, vợa hít mũi sợ tợ sợ tợ. Hợ ngợi trong phợng khách mà nhợy mũi lia lợa, làm bà xợ tôi sợ hợi, tợi mợ tợ. Tôi cũng ngợi mợnh bợ nhiợm bợ nh, chợ cợợi mà không dám nói ra. Hợ ngợi chợi chợ ng mợ tợ tợ ng đợ ng hợ. Tôi cũng mợ tợ lợm, nhợ ng không dám đợ nợm. Sau khi gia đợnh đợa cháu đợ rợi, chúng tợi vợi vàng bày lợi giợy tợ cợn thiợ tợ ra bàn lợi, và nhợ tợ đợ nh không bợ cợ đợn thoợi. Ai kợu cũng không bợ tợ. Bợ nh vợ n có gợ khợ n cợp thì nhợ n lợi trong máy. Bợy giợ, tợi mợi có cái kinh nghiợm là đợ ng đợ thăm ai trợợc khi hợ sợp lên bàn mợ, và đợ ng thăm hợ sau khi hợ mợ xong vợ nhà. Vì thợi gian nợy, sợc khoợ cợa hợ rợ tợ mong manh, rợ tợ đợ bợ nhiợm trợng tợ ngợợi khác. Vợ lợi, hợ đợng mợ tợ, đợ ng làm hợ mợ tợ thêm, mợnh thì vì thợợng mợ n hợ, đợn thăm vợ ng, nâng đợ tinh thợ n, và nợu không thăm, thì sợ bợ trách là vợ tình. Nhợ ng nợu chợ hợ bình phợc rợi đợn thăm thì tợ tợ hợ n, vui hợ n.

Bợ nh vợ n hợ n tợi 5 gợ sáng. Tôi phợi đợy lúc 3 sáng giợ sợa sợn, 4 giợ thì anh bợ n hàng xóm lái xe đợa tợi đợ. Đợ n nợi, bợ nh vợ n còn đợng cợa. May nhà tợi không xa bợ nh vợ n, có nhiợu bợ nh nhân phợi ngợ tợi khách sợn đợm trợợc đó, đợ kợp giợ hợ n.

Nhợ ng y tá, nhân viợn làm thợ tợ cợ giợy tợ trợợc khi lên bàn mợ rợ tợ đợu dợng, vợ n vợ, tợ tợ. Cũng làm cho tợi cợm thợy vui trợợc khi lên bàn mợ. Nhợc tợi rợ ng, đợi còn có nhiợu ngợợi đợ thợợng lợm. Mợ tợ ông y-tợ già, cợm cái dao cợo đợn, hợi han tợi ngợ tợ ngợ, và ông bợ tợ đợu cợo lợng lá cho tợi, cợo tợ đợợi háng cợo lên bợ ng, ngợc. Trợ n tru, sợ ch sợ. Ông vợa cợo vợa mợm cợợi. Sau đó, tợi đợợc đợy vào phợng mợ. Trên đợợng vào phợng mợ, tợi nghĩ rợ ng, mợnh đợ vợ hợ đợợc đợng hai năm, đợ đợợc nghợ ngợi, thông dợng, đợ chợi, vui thú, làm biợ ng, không lo lợ ng, không bợ n rợn, nhàn nhợ, thợ nh thợi. Thợ thì hôm nay, nợu cuợ cợi phợu thợ tợ bợi, cái thân nợy đợợc chợ xuợ ng nhà xác, thì cũng khợ e, không có gợ đợ tợợc nuợi cợ. Nghợ thợ, tợi sợợng quá, và cợợi thành tợợng. Ông y-tợ đợy xe ngợc nhiên, chợ cợ chợa thợy mợ tợ “thợ ng đợn” nào vui vợ cợợi tợợi nhợ vợy trợợc khi đợợc mợ tim, nguy hiợm đợn tợng mợ ng. Ông hợi tợi cợợi cái gợ, giợ nợy mà còn cợợi đợợc, không lo lợ ng hay sao. Tôi cho ông biợ tợ lý do tợi sao tợi cợợi sung sợợng, ông vợ vào chợn cái bợp, và khen tợi chí lý. Thợc tâm mà nói, thì sợ ng chợ tợ đợi vợi tợi, cũng không quan trợ ng lợm. Không chợ tợ trợ, thì chợ tợ già. Không chợ tợ bợy giợ, thì sau nợy cũng chợ tợ. Con ngợợi phợi già, phợi chợ tợ, đợ cho các thợ hợ trợ lợn lên thay thợ, thợ giợi sung sợc hợ n. Cợ thợ giợ đợ nhợ, con ngợợi không chợ tợ, thì bợy giợ, cợ thợ giợi đợy cợ ngợợi già lợ khợ, già chiợm chín phợ n, trợ chợ mợ tợ phợ n. Thợ giợi nợy toàn ông bà già mợy trợm tuợi, chợ ng gợy lợ tợ ng bợợc, xe lợn đợy phợ phợợng, đợợng xá. Thợ thì lợy ai mà sợ n xuợ tợ, nuợi nợ ng nhân lợi.

Bợi vợy, tợi bình tợ nh, và nghĩ rợ ng đợợc sợ ng cũng vui, mà đợợc chợ tợ, cũng vui không kém.

Vào phợng mợ, tợ ng y tá tợ đợn giợi thiợu tên tuợi, và cho tợi biợ tợ phợ n hành cợa hợ. Tôi cũng vui vợ chào, nói vài lợi xợ giao bình thợợng. Khi bác sĩ gây mê đợn, xợ ng danh, và nói cho tợi

biết, ông sẽ chuyển n thu c mê cho tôi. Tôi chỉ k p chào xã giao, và sau đó, mê man ngay, không còn biết t tr i trắng chi n a c . Giá nh , có ch t khi đó, thì cũng đ c nh nhàng, êm th m, mau và ti n l m.

Tôi hoàn toàn không biết vì c gì đã x y ra. Ch ng m i gi sau, tôi m m m m t nh d y trong phòng “h i sinh”. Nghe ti ng bà y tá kêu l n, và v n nh c l n, kêu tôi m m m t ra, đ ng nh m m t t i. Tôi c g ng h t s c, mà hai mí m t c kéo trì xu ng, c he hé chút xíu, i b nh m i. Tôi cũng nh là mình đang qua cu c gi i ph u tim. Nghe ti ng bà xã tôi ph kêu v i bà y tá, tôi c g ng m m c i cho v yên lòng. Nh ng không biết mi ng có c i đ c hay không. Khi tôi m m t đ c, tôi th y bà y tá, bà ch tôi và bà xã đang đ ng bên gi ng lo l ng. Tôi đ m đ c hai m i m y cái ng n i vào ng c, vào h ng, vào tay, vào mũi, và có ti ng xì xèo c a cái máy b m nào đó, mà tôi t ng đầu bên c nh gi ng có cái h nuôi cá, máy b m n c đang ch y. Tôi th m nghĩ, th là cũng ch a “đi đong” cái m ng già đ c. Thu c mê làm tôi h i bu n n n và chóng m t.

Su t đêm hôm đó, m t bà y tá da đen, m p ú, th c và chăm sóc tôi. Ch ng m i phút, m i l m phút, bà vào châm thêm thu c vào bình dang treo, châm thêm máu, xem i bi u đ nh p tim, ghi chú vào s . Công vi c liên miên, không biết th t c b t bu c, hay bà là ng i có l ng tâm, nên làm vi c h t lòng. R i rút máu tôi, tiêm thêm thu c, nh i u l n kê i g i n m sau l ng tôi, h i han tôi r t t t , d u dàng. C tôi khô nh đ t. Bà cho tôi c c n c đá nh nh viên kim c ng, ng m trong mi ng cho đ khát. Khi đó, đúng là quý viên kim c ong ng m trong mi ng. Không đ c u ng n c. Tôi khô hài, t ví bà y tá là Đ c Bà Quan Âm đang ban gi t cam l (c c n c đá) cho ng i kh n n. Su t m t đêm, bà không ng , loay hoay quanh gi ng tôi. Tôi th t tình c m đ ng. Có nh ng ng i vì ngh nghi p, ch làm cho xong b n ph n, làm v a phải thôi. Bà y tá n y, làm v i c t m lòng, t ng nh tôi là thân nhân ru t th t trong gia đình. V a m xong chi u hôm qua, mà sáng nay, lúc 5 gi sáng, y tá đã b t tôi ng i d y trên gh , dây nh lòng thông h n hai ch c s i dính t mũi, mi ng, ng c, b ng, chim. Tôi không th t ng t ng đ c, có là mu n hành h b nh nhân ch c. M t và chóng m t l m. Bà y tá b o tôi ph i ng i nh v y trong m t gi đ ng h . Ng i đ c ch ng 25 phút, h t s c ch u đ ng, tôi xin bà cho m m, vì m t quá.

N m phòng h i sinh đ c hai đêm, sáng hôm sau h đ y tôi xu ng phòng b nh th ng, và b t tôi t p đi b m i ngày và t m. Khi p, v t th ng dài h n hai t c, còn r máu còn t i , và nh i u cái l trên ng c, có ng l n b ng ngón tay n i t trong tim, trong ph i lòng thông ra ngoài, dính v i cái máy, cái bình. Th mà b t tôi t m vôi sen, t m xong y tá dùng khăn ch m khô ng c, không dám lau.

Tr c khi đi m , bà xã tôi ép ăn, đ có đ s c kh e mà qua cu c gi i ph u. Tôi ăn cho v vui. Nh ng sau khi m xong, b b n. Cái ru t già căng c ng nh mu n n ra. Ba b n ngày không đi tiêu đ c. Không đ c r n, vì s các m i ch may t i n i m bung ra. Hai y tá cho tôi u ng n c trái mận đen, cũng không hi u qu . Tôi ph i dùng đ n th thu t đ cho phân ra, mà cũng vô hi u. Cái b ng c ng ng t, r t đau đ n, khó ch u. Y tá cũng không giúp tôi đ c gì. Đêm n m trên gi ng, tôi nghĩ th m, ch c mình không ch t vì b nh tim, mà ch t v v ru t già. C l n l n m i, có khi thi p đi ch ng năm phút. Tôi g n nh mê s ng. Trong th i gian đau m, b nh ho n, khi nào tôi cũng gi đ c tinh th n khô hài, ng o ngh , xem th ng, th mà hôm n y, tinh th n tôi xu ng l m. Khi n a đêm, tôi hé m t ra, trong bóng m , th y m t bà y tá da đen. Lúc n y là

đi phiên tr c gác c a các y tá chăm sóc con b nh. Ng n đèn phía sau ng i y tá làm thành m t vòng hào quang trên đ u bà. Tôi v n không tin theo m t tôn giáo nào, và cũng ch ng tin vào th n thánh, nh ng bu t mi ng th u thảo h i: “Có ph i bà là thiên th n mà Th ng Đ g i xu ng đ giúp tôi không?” Bà c i, nh nhàng đ t tay lên trán tôi, và h i, bà có th làm gì đ giúp tôi không. Tôi nói v i bà, là tôi có c m t ng cái ru t già c a tôi s p n tung vì bốn m y hôm nay. Bà mau m n cho tôi thu c nhét h u môn. Không k t qu . Bà b o tôi n m nghiêng, co chân, và tr i nh u khăn ra gi ng, qu n nh u khăn làm vòng đai bao quanh vùng khăn tr i. R i bà đ a ngón tay vào h u môn, mà móc phân ra t t , t ng chút m t. C n th n, nh nhàng. Khi ph n c ng c a phân moi ra h t, thì ph n bên trong ch y ph t ra. Tôi th y ng i nh nh đang bay b ng lên không trung. Nh trên vai m c cánh, đang bay l n gi a tr i. Kh e h n. Bà y tá đ n gi ng, và cho tôi viên thu c ng . Tôi cảm n bà. N c i trên môi bà hi n t làm tôi liên t ng đ n nh ng b c t ng Quán Th Âm B Tát. Tôi n m l y tay bà mà cảm n. Dù đã đ c u ng viên thu c ng , nh ng khi bà đi r i, tôi v n c m đ ng thao th c mãi. N m không yên, tôi l y gi y bút, trong c n xúc đ ng vì lòng t t , vì tình ng i lai láng, tôi vi t m t bài th , nhan đ là “Belinda”, tên c a bà y tá. Có l cũng là lo i th con cóc. E r ng, l i l cũng ngô nghê nh m t ông ngo i qu c làm th b ng ti ng Vi t. Vi t xong bài th , tôi yên tâm ng m t gi c đ n sáng. Đêm hôm sau, tôi đ a cho bà. Đ c xong, bà c m đ ng, ôm tôi mà khóc. Bà nói riêng cho tôi bi t, bà là n M c S đang đi u hành m t nhà th tin lành trong thành ph n y. Đúng là bà có trái tim c a m t n Thánh. Có l , tr c khi đi m l n, ch nên ăn th c ăn l ng, đ ng ăn ch t đ c, ch t x , vì th nào cũng b bốn.

Ông bác sĩ gi i ph u cho tôi cũng r t t t . Nh u hôm sau ca m , đã 9 gi đêm, ông còn ghé thăm tôi, h i han k l ng, đ u dàng. Cái l ng ông còng xu ng, có l do c cú xu ng lâu trên bàn m m i thành còng l ng. Tôi nghĩ, đa s nh ng ng i làm vi c trong b nh vi n n y, ngoài m c đích m u sinh, còn c m t say mê ngh ngh p, và c t m lòng nhân t .

Sau khi m , v t c t l n, mà tôi không th y đau đ n, nh c nh i gì c . H i ph c r t mau, v t th ng kéo da cũng nhanh, làm các y tá và bác sĩ ng c nhiên. Cũng nh m t ông bà con có kinh nghi m đ n, khi nào c m th y đau nh c s s , thì xin thu c gi m đau ngay, đ ng đ cho đau quá, vì ph i có th i gian, thu c m i hi u nghi m. Trong th i gian đ ng b nh, tôi ráo ri t ôn l i ti ng Pháp đ chu n b đi ch i Âu Châu, nên cũng không có th gi nghĩ đ n b nh, đ n đau đ n.

Đ m lên chân bác sĩ, tôi vi t s v các b nh đau tim, nh múa m t đ ng quy n hoang đ i. Sách vi t r ng, b nh liên quan đ n tim, r t nh u khi là “nh ng b c chân âm th m”, không báo tr c. B nh tim có nh u lo i khác nhau. Thông th ng nh t là suy tim, nghĩa là tim không chuy n v n máu đ cho nhu c u. C 100 ng òi M , thì có 1 ng i b b nh n y. N c M có h n 2 tri u ng i suy tim. T n phí b nh vi n r t l n. Trong m t năm, nh ng ng i b suy tim ch t đ n 15%, K đ n đau tim b m sinh, sinh ra đã b đau tim r i, vì c u t o tim m ch không đ c b nh th ng. C 1000 em bé sinh ra, có đ n 6 đ n 8 em b đau tim b m sinh. B nh n y ch a đ c, bác sĩ s m và đi u ch nh l i. Sau n a là ngh n m ch máu tim và đ ng tim. M t năm có h n 1.5 tri u ng i M b b nh n y. S có h n 500 ngàn ng òi ch t, và kho ng 300 ngàn ng i đ c m tim. K đ n là b nh tim đ p sai nh p và b t t nh. Sau đ n là van tim b h h ng, r i đ n b nh m ch máu b th ng t t, b phình, teo. Cu i cùng là màng bao tim b b nh. Ai mu n bi t rõ h n, xin vào th vi n m n cu n “Mayo Clinic Heart Book” mà đ c, r t hay, vi t cho ng i th ng đ c.

Kinh nghi m c a nh ng ng i đau tim cho bi t, khi có ít hay nhi u tri u ch ng sau đây, thì đ ng nên coi th ng: đau ng c, th g p, hay m t, s ng, b t t nh, nh c đ u lâm râm, nh p đ p tim b t th ng, tê tay hay chân, màu da không bình th ng, té x u, thay đ i b t ch t v th giác, nói năng, và c m xúc.

Khi nào thì nên đi bác sĩ? Khi tri u ch ng đau tim m i có, tri u ch ng càng lúc càng n ng, tri u ch ng tr nên tr m tr ng, tri u ch ng làm thành lo l ng, tri u ch ng tái đi n.

Nh ng ng i yêu nhi u thì th ng b nhói tim, không bi t có chuy n qua b nh đau tim không. Nh ng nh ng ng i ăn nhi u ch t béo b , ch c ch n s đau tim, cho nên có r t nhi u ng i s các ch t béo, ng t, m n, nh s thu c đ c. Lo l ng, b áp l c, mu n phi n nhi u cũng sinh ra đau tim.

B i v y, có ông M đau tim n m chung b nh vi n v i tôi, nói đùa r ng:

“Bà nào mu n làm goá ph s m, thì c c n nh n ông ch ng cho nhi u vào, r i th nào cũng đ c mẫn nguy n s m.” M y bà nghe, hãy nguýt ông s c nh dao chém./.